

VEŘEJNÝ REGISTR SKUTEČNÝCH VLASTNÍKŮ SPOLEČNOSTÍ A JINÝCH ENTIT DLE ČL. 30 ČTVRTÉ SMĚRNICE PROTI PRANÍ ŠPINA VÝCH PENĚZ

POZNÁMKY A OTÁZKY OHLEDNĚ IMPLEMENTACE

1. PRÁVNÍ TEXT

KAPITOLA III INFORMACE O SKUTEČNÉM VLASTNICTVÍ

Článek 30

1. Členské státy zajistí, aby společnosti a jiné právnické osoby zapsané v rejstříku na jejich území měly povinnost získat a mít adekvátní, přesné a současné informace o svém skutečném vlastnictví, včetně údajů o skutečné držené účasti.

Členské státy zajistí, aby tyto subjekty měly povinnost povinným osobám při provádění opatření hloubkové kontroly klienta v souladu s kapitolou II poskytnout kromě informací o svém právním majiteli i informace o svém skutečném majiteli.

2. Členské státy vyžadují, aby informace uvedené v odstavci 1 byly včas k dispozici příslušným orgánům a finančním zpravodajským jednotkám.

3. Členské státy zajistí, aby informace uvedené v odstavci 1 byly v každém členském státě uchovávány v centrálním registru, například v obchodním rejstříku, podnikovém rejstříku podle článku 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/101/ES ⁽³¹⁾ nebo veřejném rejstříku. Členské státy oznámí Komisi charakteristiky těchto vnitrostátních mechanismů. Informace o skutečném vlastnictví obsažené v této databázi mohou být shromažďovány v souladu s vnitrostátními systémy.

4. Členské státy vyžadují, aby informace uchovávané v centrálním registru podle odstavce 3 byly adekvátní, přesné a současné.

5. Členské státy zajistí, aby informace o skutečném vlastnictví byly vždy k dispozici:

- a) příslušným orgánům a finančním zpravodajským jednotkám, a to bez omezení;
- b) povinným osobám v rámci hloubkové kontroly klienta v souladu s kapitolou II;
- c) kterékoli osobě nebo organizaci, která může prokázat oprávněný zájem.

Osoby nebo organizace uvedené v prvním pododstavci písm. c) musí mít přístup přinejmenším k informacím o jméně, měsíci a roku narození, státní příslušnosti a zemi bydliště skutečného majitele a o povaze a rozsahu skutečné držené účasti.

Pro účely tohoto odstavce musí být přístup k informacím o skutečném vlastnictví v souladu s pravidly pro ochranu údajů a může být podmíněn registrací online a zpoplatněn. Poplatky za získání informací nesmějí převyšovat administrativní náklady s tím spojené.

6. Centrální registr uvedený v odstavci 3 zajistí včasný a neomezený přístup pro příslušné orgány a finanční zpravodajské jednotky bez upozornění dotčeného subjektu. Umožní rovněž včasný přístup pro povinné osoby při přijímání opatření hloubkové kontroly klienta.

7. Členské státy zajistí, aby byly příslušné orgány a finanční zpravodajské jednotky schopny informace uvedené v odstavcích 1 a 3 včas poskytovat příslušným orgánům a finančním zpravodajským jednotkám jiných členských států.

8. Členské státy vyžadují, aby se povinné osoby při plnění jejich požadavků na hloubkovou kontrolu klienta v souladu s kapitolou II nespolehaly výhradně na centrální registr uvedený v odstavci 3. Tyto požadavky musí být plněny použitím přístupu založeného na posouzení rizik.

9. Členské státy mohou v jednotlivých případech za výjimečných okolností stanovit výjimku z přístupu ke všem nebo některým informacím o skutečném vlastnictví podle odst. 5 písm. b) a c), pokud by poskytnutí tohoto přístupu skutečného majitele vystavilo riziku podvodu, únosu, vydírání, násilí nebo zastrahování nebo pokud je skutečným majitelem nezletilá nebo jinak nezpůsobilá osoba. Výjimky udělené podle tohoto odstavce se nevztahují na úvěrové instituce a finanční instituce a na ty povinné osoby uvedené v čl. 2 odst. 1 bodě 3 písm. b), které jsou veřejnými činiteli.

10. Do 26. června 2019 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu, v níž vyhodnotí podmínky a technické specifikace a postupy pro zajištění bezpečného a účinného propojení centrálních registrů uvedených v odstavci 3 prostřednictvím evropské centrální platformy zřízené čl. 4a odst. 1 směrnice 2009/101/ES. V případě potřeby ke zprávě připojí legislativní návrh.

Článek 31

1. Členské státy vyžadují, aby svěřenští správci jakéhokoli výslovně zřízeného svěřenského fondu, který se řídí jejich právem, získali a měli adekvátní, přesné a aktuální informace o skutečném vlastnictví, pokud jde o svěřenský fond. Tyto informace zahrnují údaje o totožnosti:

- a) zakladatele;
- b) svěřenského správce či svěřenských správců;
- c) osoby vykonávající dohled nad správou fondu, existuje-li;
- d) obmyšlených nebo kategorie obmyšlených a
- e) kterékoli další fyzické osoby, která fakticky řídí svěřenský fond.

2. Členské státy zajistí, aby svěřenští správci o svém postavení informovali povinné osoby a aby jim včas poskytli informace uvedené v odstavci 1, pokud v roli svěřenského správce navazují obchodní vztah nebo provádějí příležitostnou transakci překračující prahové hodnoty stanovené v čl. 11 písm. b), c) a d).

3. Členské státy vyžadují, aby informace uvedené v odstavci 1 byly včas k dispozici příslušným orgánům a finančním zpravodajským jednotkám.

4. Členské státy vyžadují, aby informace uvedené v odstavci 1 byly uchovávány v centrálním registru, má-li daný svěřenský fond daňové dopady. Centrální registr zajistí včasný a neomezený přístup pro příslušné orgány a finanční zpravodajské jednotky bez upozornění příslušných stran dotčeného svěřenského fondu. Může rovněž umožnit včasný přístup pro povinné osoby v rámci hloubkové kontroly klienta v souladu s kapitolou II. Členské státy oznámí Komisi charakteristiky těchto vnitrostátních mechanismů.

5. Členské státy vyžadují, aby informace uchovávané v centrálním registru podle odstavce 4 byly adekvátní, přesné a aktuální.

6. Členské státy zajistí, aby se povinné osoby při plnění požadavků na hloubkovou kontrolu klienta stanovených v kapitole II nespolehaly výhradně na centrální registr uvedený v odstavci 4. Tyto požadavky musí být plněny použitím přístupu založeného na posouzení rizik.

7. Členské státy zajistí, aby byly příslušné orgány a finanční zpravodajské jednotky schopny informace uvedené v odstavcích 1 a 4 včas poskytovat příslušným orgánům a finančním zpravodajským jednotkám jiných členských států.

8. Členské státy zajistí, aby se opatření stanovená v tomto článku vztahovala na další typy právních uspořádání s podobnou strukturou nebo funkcemi jako svěřenské fondy.

9. Do 26. června 2019 předloží Komise Evropskému parlamentu a Radě zprávu, v níž vyhodnotí podmínky a technické specifikace a postupy pro zajištění bezpečného a účinného propojení centrálních registrů. V případě potřeby ke zprávě připojí legislativní návrh.

TRANSPOZICE DO ZÁKONA O VEŘEJNÝCH REJSTŘÍCÍCH

Změna zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Čl. IV

Za § 25 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob se vkládá nový § 25a, který včetně poznámky pod čarou č. 16 zní:

VARIANTA I:

„§25a

(1) Právnická osoba musí znát svého skutečného majitele a povahu svého vztahu k němu.

(2) Do veřejného rejstříku se o skutečném majiteli 16) zapíše také

- a) jméno a adresa místa pobytu, popřípadě také bydliště, liší-li se od adresy místa pobytu,
- b) datum narození a rodné číslo, bylo-li mu přiděleno,
- c) státní příslušnost a
- d) údaj o

1. podílu na hlasovacích právech, zakládá-li se postavení skutečného majitele na účasti v právnické osobě,

2. podílu na rozdělovaných prostředcích, zakládá-li se postavení skutečného majitele na tom, že je jejich příjemcem, anebo

3. jiné skutečnosti, je-li postavení skutečného majitele založeno jinak.

(3) Skutečnosti zapisované o skutečném majiteli se neuvádí v opisu zápisu z veřejného rejstříku ani se neuveřejňují. Opis zápisu podle § 3 až 5 může v rozsahu údajů o jméně, roce a měsíci narození, státu bydliště skutečného majitele a údajů podle odstavce 2 písm. c) a d) obdržet ten, kdo prokáže zájem v souvislosti s předcházením zneužití finančního systému k legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

- (4) Ministerstvo spravedlnosti umožní dálkový přístup k údajům o skutečném majiteli
- a) soudu pro účely soudního řízení,
  - b) orgánům činným v trestním řízení pro účely trestního řízení,
  - c) správci daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění pro účely výkonu jejich správy,
  - d) zpravodajské službě pro účely plnění úkolů podle zákona, který upravuje činnost zpravodajských služeb,
  - e) Finančnímu analytickému úřadu při výkonu činností podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo zákona o provádění mezinárodních sankcí za účelem udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu,
  - f) Radě pro rozhlasové a televizní vysílání pro účely plnění úkolů podle zákona, který upravuje činnost Rady pro rozhlasové a televizní vysílání,
  - g) exekutorovi pro účely exekučního řízení, jehož účastníkem je právnická osoba,
  - h) insolvenčnímu správci pro účely insolvenčního řízení, jehož účastníkem je právnická osoba, a
  - i) povinné osobě v souvislosti s prováděním identifikace a kontroly klienta podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

(5) Ministerstvo spravedlnosti umožní přístup podle odstavce 4, bude-li zjištělá identita konkrétních fyzických osob, které k údajům o skutečném majiteli mohou přistupovat. Podmínky přístupu k údajům o skutečném majiteli stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.

(6) Za umožnění přístupu podle odstavce 4 písmen g) až i) náleží náhrada nákladů. Výši náhrady nákladů stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou v hodnotě odpovídající skutečně vynaloženým nákladům, spojeným s provozem a aktualizací aplikace umožňující přístup podle věty první.

---

16) § 4 odst. 4 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.“

VARIANTA II:

„§ 25a

- (1) Právnická osoba musí znát svého skutečného majitele a povahu svého vztahu k němu.
- (2) Do veřejného rejstříku se o skutečném majiteli 16) zapíše také
  - a) jméno a adresa místa pobytu, popřípadě také bydliště, liší-li se od adresy místa pobytu,
  - b) datum narození a rodné číslo, bylo-li mu přiděleno,
  - c) státní příslušnost a
  - d) údaj o

1. podílu na hlasovacích právech, zakládá-li se postavení skutečného majitele na účasti v právnické osobě,
2. podílu na rozdělovaných prostředcích, zakládá-li se postavení skutečného majitele na tom, že je jejich příjemcem, anebo
3. jiné skutečnosti, je-li postavení skutečného majitele založeno jinak.

(3) Skutečnosti zapisované o skutečném majiteli se neuvádí v opisu zápisu z veřejného rejstříku ani se neuveřejňují, s výjimkou údajů o jméně, roce a měsíci narození, státu bydliště a státní příslušnosti skutečného majitele. Opis zápisu podle § 3 až 5 může v rozsahu údajů podle odstavce 2 písm. d) obdržet ten, kdo prokáže zájem v souvislosti s předcházením zneužití finančního systému k legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

(4) Ministerstvo spravedlnosti umožní dálkový přístup k údajům o skutečném majiteli

- a) soudu pro účely soudního řízení,
- b) orgánům činným v trestním řízení pro účely trestního řízení,
- c) správci daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění pro účely výkonu jejich správy,
- d) zpravodajské službě pro účely plnění úkolů podle zákona, který upravuje činnost zpravodajských služeb,
- e) Finančnímu analytickému úřadu při výkonu činností podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu nebo zákona o provádění mezinárodních sankcí za účelem udržování mezinárodního míru a bezpečnosti, ochrany základních lidských práv a boje proti terorismu,
- f) Radě pro rozhlasové a televizní vysílání pro účely plnění úkolů podle zákona, který upravuje činnost Rady pro rozhlasové a televizní vysílání,
- g) exekutorovi pro účely exekučního řízení, jehož účastníkem je právnická osoba,
- h) insolvenčnímu správci pro účely insolvenčního řízení, jehož účastníkem je právnická osoba, a
- i) povinné osobě v souvislosti s prováděním identifikace a kontroly klienta podle zákona o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.

(5) Ministerstvo spravedlnosti umožní přístup podle odstavce 4, bude-li zjištělá identita konkrétních fyzických osob, které k údajům o skutečném majiteli mohou přistupovat. Podmínky stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.

(6) Za umožnění přístupu podle odstavce 4 písmen g) až i) náleží náhrada nákladů. Výši náhrady nákladů stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou v hodnotě odpovídající skutečně vynaloženým nákladům, spojeným s provozem a aktualizací aplikace umožňující přístup podle věty první.

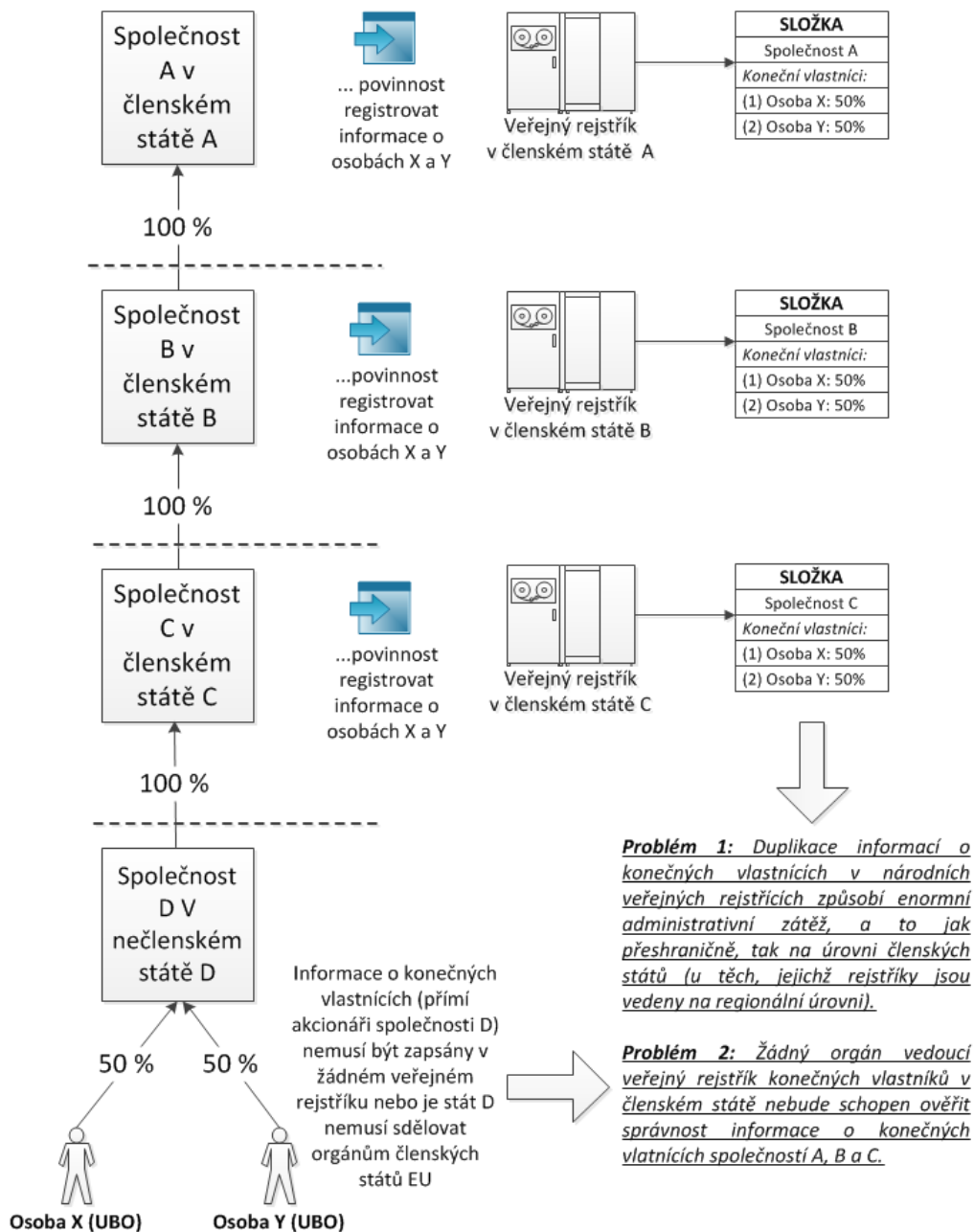
16) § 4 odst. 4 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu.“

CELEX: 32015L0849 (čl. 30)

Grafická ilustrace klíčových implementačních problémů nového čl. 30 AML směrnice a její transpozice do zákona o veřejných rejstřících

Obdobný problém s duplikací informací vznikne nejen na evropské ale i na národní úrovni

- Společnost v členském státě A = Společnost registrovaná u rejstříkového soudu A
- Společnost v členském státě B = Společnost registrovaná u rejstříkového soudu B
- Společnost v členském státě C = Společnost registrovaná u rejstříkového soudu C
- Společnost v členském státě D = Společnost registrovaná u rejstříkového soudu D

Pozn.: Nemožnost získat informace konečných vlastníků společností nemusí nastat pouze v případě, že společnost D je mimo členských států EU, ale rovněž v případech, že koneční vlastníci jsou přímí vlastníci společností registrovaných v těch členských státech, které nevedou záznamy o přímých akcionářích (společnicích) společností tam registrovaných (v ČR například u akciových společností s více než jedním akcionářem).

2. MOŽNOSTI IMPLEMENTACE

Informace o skutečných vlastnících právnických osob a svěřenských fondů v obchodním rejstříku

- V členském státě je kompetence k vedení rejstříku skutečných vlastníků svěřena obchodnímu rejstříku, tj. správním či soudním orgánům (případ ČR), které vedou obchodní rejstříky či rejstříky společností či rejstříky jiných korporací.

~~— [ALTERNATIVA A: Povinné osoby zasílají informace o skutečných vlastnících právnických osob, jež od nich získaly, do obchodního rejstříku, tj. v ČR příslušnému rejstříkovému (krajskému) soudu].~~ ALTERNATIVA A NEBYLA ZVOLENA, ALE STÁLE JE DO JISTÉ MÍRY RELEVANTNÍ, NEBO Ť REJSTŘÍKOVÉ SOUDY BUDOU MUSET NĚJAKÝM ZPŮSOBEM OVĚŘOVAT U POVINNÝCH OSOB, KTERÉ BY MĚLY MÍT CELOU VLASTNICKOU STRUKTURU, ZDA KONEČNÝ SKUTEČNÝ VLASTNÍK JE NA ZÁKLADĚ TĚTO VLASTNICKÉ STRUKTURY SKUTEČNÝM KONEČNÝM VLASTNÍKEM. REJSTŘÍKOVÉ SOUDY NEMAJÍ POVINNOST TYTO VLASTNICKÉ STRUKTURY POŽADOVAT, AVŠAK BEZ NICH NELZE ZAJISTIT, ŽE INFORMACE O KONEČNÝCH SKUTEČNÝCH VLASTNÍCÍCH JSOU ADEKVÁTNÍ, PŘESNÉ A SOUČASNÉ (VIZ ODSŤ. 7 ČĽ. 30 SMĚRNICE AML)

ALTERNATIVA B: Do rejstříku skutečných vlastníků obsaženého v obchodním rejstříku mohou zasílat informace o svých skutečných vlastnících přímo dotčené právnické osoby, tj. přímo rejstříkovému soudu. ALTERNATIVA ZVOLENÁ MINISTERSTVEM FINANČÍ.

- Informace o skutečných vlastnících právnických osob jsou uvedeny na výpisu z obchodního rejstříku a/nebo ve sbírce listin obchodního rejstříku a jsou zveřejňovány stejně jako všechny ostatní informace obsažené v obchodním rejstříku.

- Rejstřík skutečných vlastníků je součástí obchodního rejstříku, a proto se řídí zákonem o veřejných rejstřících, zasílání informací o skutečných vlastnících právnických osob podléhá tomuto zákonu.

3. OTÁZKY V SOUVISLOSTI S ČĽ. 30

3.1.A. OTÁZKY OHLEDNĚ PRÁVNÍ JISTOTY V RÁMCI JEDNOHO ČĽENSKÉHO STÁTU

(1) Jak zajistí povinné osoby, že informace ohledně skutečného vlastníka jsou pravdivé a aktuální? Povinné osoby mají podle čl. 13 odst. 1, písm. b) povinnost provést identifikaci a přiměřenou kontrolu dotčené právnické osoby.¹ Povinné osoby jsou na jednu stranu osoby

---

¹ ČĽ. 13. odst. 1) 4. směrnice: Opatření hloubkové kontroly klienta zahrnují: b) zjištění totožnosti skutečného majitele a přijetí náležitých opatření pro ověření jeho totožnosti, aby se povinná osoba ujistila, že skutečného majitele zná; to zahrnuje přijetí náležitých opatření k tomu, aby pochopila vlastnickou a řídicí strukturu klienta v případech právnických osob, svěřenských fondů, společností, nadací a podobných právních uspořádání;

soukromého práva, které mají omezené možnosti vyžadovat informace od jiných soukromých osob či veřejnoprávních korporací, zejména nacházejí-li se tyto osoby či korporace v jiných státech EU nebo mimo státy Evropské unie; na druhou stranu mají povinnost zajistit centrálnímu rejstříku pravdivé a aktuální informace o skutečných vlastnících dotčených právnických osob.

Má-li rejstřík povinnost zajistit, že informace ohledně skutečných vlastníků jsou pravdivé a aktuální a je-li závislý pouze na informacích dodanými povinnými osobami (Alternativa A), bude na povinnou osobu dopadat stejná povinnost dodat rejstříku informace, ze kterých lze určit, že informace o skutečných vlastnících dané právnické osoby jsou pravdivé a aktuální, tj. povinná osoba bude muset vyžadovat od dotčené právnické osoby prohlášení o celkové vlastnické struktuře a doložení vlastnické struktury příslušnými dokumenty až po skutečné vlastníky.

(2) Z textu 4. směrnice není zřejmé, zda tyto podkladové dokumenty umožňující rejstříku být si jist tím, že informace o skutečných vlastnících jsou pravdivé a aktuální, jak to vyžaduje odst. 4, čl. 30, mají být doručeny orgánu, který má tento rejstřík vést, pouze povinnou osobou (ALTERNATIVA A) nebo případně i dotčenou právnickou osobou (ALTERNATIVA B)

U Alternativy A - pokud by se vyžadovala vedle doručení informace o skutečném vlastníkovi i doručení podkladových dokumentů dokládající, že je skutečným vlastníkem - , bude muset osoba vedoucí rejstřík pravdivost a aktuálnost těchto dokumentů obsahujících vlastnickou strukturu a dokládající, kdo je skutečným vlastníkem, určitým způsobem verifikovat (značné administrativní náklady). Pokud se doručení podkladových dokumentů centrálnímu rejstříku nevyžaduje, a podklady obsahující vlastnickou strukturu a umožňující ověřit pravdivost a aktuálnost informací o skutečném vlastníkovi, by zůstávaly u povinné osoby, přičemž tato povinná osoba by do centrálního rejstříku sdělovala pouze informaci o skutečném vlastníkovi, musel by být vytvořen určitý speciální komunikační mechanismus mezi rejstříkem skutečných vlastníků a povinnou osobou (v případě jakékoli nesrovnalosti či sporu by si rejstřík musel vyžádat od povinné osoby dokumenty obsahující vlastnickou strukturu a umožňující doložit, že skutečný vlastník je opravdu skutečným vlastníkem). V případě Varianty B je poměrně obtížné si představit, že by rejstříkový soud, který by měl povinnost zajistit, že informace obsažené v obchodním rejstříku jsou pravdivé a aktuální, neměl k dispozici dokumenty, které by tuto pravdivost a aktuálnost informace o skutečném vlastníkovi prokazovaly.

V případě Alternativy B by informaci o skutečném vlastníkovi mohla do rejstříku skutečných vlastníků dodávat i dotčená právnická osoba. To by nejspíše znamenalo, že tato právnická osoba by doručila povinné osobě celou svou vlastnickou strukturu i s dokumenty prokazující pravdivost této struktury, povinná osoba by tyto dokumenty ověřila (například na ně dala své razítko či jiné potvrzení o kontrole) a poté by zpracovala návrh podle správního řádu či zákona o veřejných rejstřících příslušnému orgánu vedoucímu centrální rejstřík skutečných vlastníků, ke kterému by přiložila dokumenty ohledně vlastnické struktury zkontrolované povinnou osobou. Z toho by však vyplývalo zdvojnásovení administrativních nákladů pro dotčené právnické osoby - oproti dnešní situaci, kdy takovou povinnost nemají.

(3) Další možností reálně přicházející v úvahu je situace, kdy by povinná osoba v rámci svých povinností vyžadovala pouze prohlášení dotčené právnické osoby o tom, kdo je skutečným vlastníkem bez doložení vlastnické struktury, nebo předložení vlastnické struktury, avšak bez doložení pravdivosti této struktury (např. výpisy z rejstříků, či akciových účtů či uschovatelů), tak jak se tomu více méně v reálné situaci děje dnes. V takové situaci pak ovšem v případě Alternativy A, kdy informace o skutečných vlastnících do centrálního rejstříku dodávají pouze dotčené osoby, nelze nijak zajistit, že tyto informace v rejstříku budou pravdivé a aktuální.

Obdobný problém bude řešit povinná osoba i v případě zjednodušené identifikace podle čl. 13 (který je stále součástí kapitoly 2 návrhu 4. směrnice). Povinná osoba se bude nacházet v neřešitelné situaci, protože na jednu stranu bude mít možnost provést zjednodušenou identifikaci - vzhledem k doložení toho, kdo je skutečným vlastníkem nebude vyžadovat popis celé vlastnické struktury a doložení její pravdivosti příslušnými dokumenty - , na druhou stranu však bude mít povinnost zaslat do rejstříku pravdivé a aktuální informace o skutečném (konečném) vlastníkovi, kterými ovšem v důsledku zjednodušené identifikace nebude disponovat.

(4) V případě, kdy povinná osoba nebude schopna dodat rejstříku informace a dokumenty dokládající, že skutečný vlastník je opravdu skutečným vlastníkem, tj. popis vlastnické struktury a její doložení příslušnými dokumenty, a spokojí se pouze s prohlášením dotčené společnosti, že určitá osoba je skutečným vlastníkem, a tyto informace notifikuje do centrálního rejstříku skutečných vlastníků, jak orgán vedoucí tento rejstřík, zajistí, že tyto informace jsou pravdivé a aktuální? Nebude-li schopna informace o konečném (skutečném) vlastníkovi či vlastnické struktuře s příslušnými doklady a dokumenty získat povinná osoba, bude ve stejně obtížné pozici i veřejný orgán vedoucí tento rejstřík.

Bude-li vytvořen veřejný rejstřík informací o skutečných vlastnících, u nichž nebude možné ověřit, že jsou pravdivé a aktuální, bude to v rozporu s čl. 29, odst. 4 směrnice a rovněž v rozporu s principem právní jistoty. (Neověřitelné informaci o skutečném vlastníkovi notifikované do veřejného rejstříku není možné - při dodržení principu právní jistoty – přiznat presumpci správnosti ani účinky vyplývající z materiální a formální publicity, zvláště jestliže všechny ostatní informace uvedené na výpisu z obchodního rejstříku (v případě Varianty B) jsou objektivně verifikovatelné a i verifikované. Směrnice 2009/101/ES, která ve svém článku 2 uvádí informace, které jsou společností o sobě povinny publikovat v obchodním rejstříku ve svém článku 2a předvídá kontrolu správnosti a pravdivosti údajů publikovaných v obchodním rejstříku podle čl. 2.

(5) Další otázka, která se v této souvislosti klade, je, jak by bylo prakticky zajištěno informace uvedené v rejstříku skutečných vlastníků jsou aktuální v průběhu času? Nejméně při změně skutečného vlastníka by dotčená právnická osoba musela bez zbytečného odkladu notifikovat povinnou osobu, která notifikuje centrální rejstřík (Alternativa A); k notifikaci povinné osoby dotčenou právnickou osobou by však pravděpodobně muselo rovněž dojít v případě, že by se změnila pouze část vlastnické struktury bez změny skutečného vlastníka: pokud by

dokumenty obsahující popis a doložení vlastnické struktury byly povinnou osobou odesílány do centrálního rejstříku musela by povinná osoba notifikovat změnu ve vlastnické struktuře bez změny skutečného vlastníka tomuto centrálnímu rejstříku; pokud by tyto „podkladové dokumenty“ ohledně vlastnické struktury zůstávaly pouze u povinné osoby, povinná osoba by centrální rejstřík notifikovat nemusela, ale musela by aktualizovat tyto podkladové dokumenty týkající se dotčené osoby na základě její notifikace.

V případě Alternativy B by při změně skutečného vlastníka a/nebo relevantní části vlastnické struktury muselo dojít jednak k notifikaci povinné osoby dotčenou právnickou osobou a jednak k paralelnímu podání návrhu orgánu vedoucímu rejstřík skutečných vlastníků požadující provedení změny v informacích ohledně skutečného vlastníka.

V případě Alternativy A - a do jisté míry i v případě Alternativy B – je dále nutné řešit situaci, kdy v rejstříku skutečných vlastníků bude uvedena určitá fyzická osoba, která však již skutečným vlastníkem nebude. V případě Alternativy A, kdy skutečný vlastník například svůj podíl na dotčené právnické osobě prodá, avšak dotčená právnická osoba či povinná osoba, nenotifikuje rejstřík o této změně skutečného vlastníka (například proto, že v prvním případě nový skutečný vlastník chce zůstat skryt), není zřejmé, jak se skutečný vlastník, který svůj podíl prodal a má právo být z rejstříku vymazán, bude tohoto vymazání na centrálním rejstříku dožadovat? Stejný problém nastane i opačném případě, kdy se skutečný vlastník změní, ale nový skutečný vlastník nebude do rejstříku skutečných vlastníků dotčenou právnickou či povinnou osobou zapsán. Jak bude nový, zápisu se dožadující skutečný vlastník prokazovat svou aktivní legitimaci k návrhu na zapsání do centrálního rejstříku skutečných vlastníků, ať už bude tento rejstřík veden správním orgánem nebo soudem?

3.1.B. OTÁZKY OHLEDNĚ PRÁVNÍ JISTOTY V RÁMCI EU

(6) Vzhledem k tomu, že informace o konečných vlastnících velkého množství společností, které mají dceřiné společnosti ve více než jednom členském státě budou identické (ve veřejných rejstřících těchto členských států), jak bude zajištěno, že informace o konečných vlastnících v jednotlivých členských státech jsou (i) fakticky správné (chyby v zapsaných jménech mohou mít právní důsledky), a (ii) neliší se v čase (společnost nemusí zvládnout provést zápis ve veřejných rejstřících dotčených členských států ve stejném okamžiku nebo orgány vedoucí veřejné rejstřiky nemusí zapsat informaci o změně konečného vlastníka ve stejném okamžiku)?

(Poznámka: Ke stejnému problému bude docházet na národní úrovni u těch členských států, kde jsou veřejné rejstřiky vedeny regionálními správními či soudními orgány, neboť tyto orgány budou každou společnost považovat za samostatný procesní subjekt a zpravidla nebudou dovolovat „skupinová podání“, tj. kdy by několik společností se stejným konečným vlastníkem podalo návrh na změnu zápisu tohoto jejich společného vlastníka (uvedené regionální orgány vedou složky o jednotlivých společnostech odděleně).

(7) Bude-li konzistentnost informací o konečných vlastnících ve veřejných rejstřících členských států kontrolována na úrovni EU, resp. bude-li ověřováno, že informace o témže

konečném vlastníkovi se v různých veřejných rejstřících neliší, (i) jaký orgán bude kontrolu konzistentnosti provádět a v jakém časovém horizontu, (ii) jak takový orgán rozhodne v případě nesouladnosti informací o téže konečném vlastníku v různých národních rejstřících o tom, jaký rejstřík zapsal informace o konečném vlastníku správně a který špatně, když ani tento orgán nebude schopen získat důkazní prostředky potvrzující, že daný konečný vlastník skutečně konečným vlastníkem (jak v některých státech EU, tak mimo EU).

(Pozn.: Vzhledem k příkladu uvedenému výše na ilustračním obrázku předpokládejme, že v důsledku chybného přepisu do latinky je ohledně společnosti A uvedeno do veřejného rejstříku vedeného v členském státě jméno konečného vlastníka ve formě Thomas Hook, ohledně společnosti B do veřejného rejstříku v členském státě B ve formě Thomas Book, ohledně společnosti C do veřejného rejstříku v členském státě C ve formě Thomas Cook a konečně ohledně společnosti D je uvedeno, že jméno konečného (u dané společnosti rovněž přímého) vlastníka je Thomas Look. Jelikož společnost D je mimo EU nemá povinnost znát své akcionáře (skutečné vlastníky) a rovněž nemá povinnost sdělit takovou informaci orgánům členských států. Pokud stát D nevyžaduje registraci přímých akcionářů společností tam registrovaných ve veřejném rejstříku nebo tyto informace registruje, ale nesděluje je členskými státy EU, nebude orgán jakéhokoli členského státu ani orgán EU schopen získat důkaz o tom, jaké je správné jméno konečného vlastníka společností A, B a C – zda Thomas (H),(B),(D),(L)ook)

(8) Vzhledem k tomu, že členské státy mohou národní veřejné rejstříky konečných vlastníků zcela zpřístupnit veřejnosti, lze předpokládat, že odlišnosti či chyby v zápisech identických konečných vlastníků ve veřejných rejstřících různých členských států vystoupí rychle na povrch. Jak zajistí Evropská komise, aby nedocházelo k pochybnostem veřejnosti o nedůvěryhodnosti zápisů vyplývajících z uvedených chyb a odlišností v případě, že nebude existovat žádný mechanismus umožňující „rekoncilaci“ zápisů konečných vlastníků v jednotlivých rejstřících, a to jak v rámci členských států, tak mezi členskými státy?

3.2. OTÁZKY OHLEDNĚ NÁKLADŮ PRO ČLENSKÉ STÁTY

Vzhledem k tomu, že zavedení národních rejstříků konečných (skutečných) vlastníků společností do čl. 30 směrnice proti praní špinavých peněz je důsledkem pozměňovacího návrhu Evropského parlamentu nebyly předem nijak analyzovány dopady, a zejména nové náklady, této nové regulace pro členské státy a společnosti registrované v EU. Jelikož se jedná o evropskou legislativu, měla by Evropská komise poskytnout členským státům alespoň rámcový odhad nákladů a dopadů, jež bude nová povinnost uvalená Evropskou unií na členské státy a společnosti mít.

ALTERNATIVA B

(9) Vzhledem k tomu, že v současné době v žádném státě veřejné orgány nezískávají informace o konečných vlastnících společností, a vzhledem k tomu, že poskytnutí jakékoli informace veřejnému orgánu, která má být posléze veřejným orgánem zveřejněna ve

veřejném rejstříku, vyžaduje zahájení soudního nebo správního řízení na základě zákonem definovaného návrhu,

- (i) jaké jsou odhadované náklady pro členské státy pro vytvoření nového návrhu na zápis nově požadovaných informací o konečných vlastnících do veřejného rejstříku?
- (ii) kolik nových návrhů na zapsání či změnu konečných vlastníků společností a kolik z toho vyplývajících nových řízení budou muset příslušné orgány členských ročně vyřídit?
- (iii) jaké jsou odhadované náklady pro členské státy vyplývající (i) a (ii)?

(10) Jestliže má společnost dceřiné společnosti ve více než jednom členském státě, avšak má stejného konečného vlastníka a shledá, že informace ve veřejných rejstřících ve dvou či více členských státech o tomto konečném vlastníku nejsou identické, a bude žádat opravu těchto informací v některém z těchto rejstříků, ke komu se bude taková společnost odvolávat v případě, že orgán (soud) návrh na opravu zápisu zamítne? Bude-li takovým orgánem soud nadřízený příslušnému rejstříkovému soudu, jak bude takový rozsudek vymahatelný vůči orgánům (soudům) jiných členských států?

3.3. OTÁZKY OHLEDNĚ NÁKLADŮ PRO SPOLEČNOSTI

Vzhledem k tomu, že zavedení národních rejstříků konečných (skutečných) vlastníků společností do čl. 30 směrnice proti praní špinavých peněz je důsledkem pozměňovacího návrhu Evropského parlamentu nebyly předem nijak analyzovány dopady, a zejména nové náklady, této nové regulace pro členské státy a společnosti registrované v EU. Jelikož se jedná o evropskou legislativu, měla by Evropská komise poskytnout členským státům alespoň rámcový odhad nákladů a dopadů, jež bude nová povinnost uvalená Evropskou unií na členské státy a společnosti mít.

ALTERNATIVA B

(12) Jaká bude výše nově vytvořených administrativních nákladů pro společnosti vyplývajících z povinnosti (i) zaslat návrh na zápis změny konečného vlastníka či vlastníků do obchodního rejstříku? a (ii) učinit prohlášení o tom, kdo je konečný vlastník, a případně poskytnout důkazní prostředek potvrzující vlastnictví konečného vlastníka či vlastníků?

(13) Kolik návrhů na zápis do národních veřejných rejstříků konečných vlastníků budou společnosti usazené v členských státech EU ročně podat? (Jinak řečeno kolikrát s v průměru za rok změní konečný vlastník „průměrné“ společnosti?)

(14) Za předpokladu, že to budou společnosti, které budou povinny zajistit, aby informace o konečném vlastníku či vlastnících bylo správné, jaké budou dodatečné náklady pro společnosti vyplývající z povinnosti řešit nesrovnalosti v informacích ohledně konečných vlastníků registrovaných v jednotlivých národních rejstřících?

(15) Jak se celkově zvýší náklady společnosti registrované v členských státech EU v důsledku vytvoření nového administrativního břemene spočívající v povinnosti registrovat konečné (skutečné) vlastníky společností v jednotlivých národních rejstřících?